

УДК 640.41

PROSPECTS OF DEVELOPMENT OF ETHNOGRAPHIC AGRICULTURAL HOTELS OF UKRAINE**ПЕРСПЕКТИВИ РОВИТКУ ЕТНОГРАФІЧНИХ АГРОГОТЕЛІВ УКРАЇНИ**

Velykodna A.V/ Великодна А.В.

Pushka O.S./ Пушка О.С.

c.t.s., as.prof. / к.т.н., доц.

National University of Food Technology Kyiv, Volodymyrska 68

Національний університет харчових технологій, Київ, вул. Володимирська 68

Анотація. В статті досліджено перспективи розвитку етнографічних агроготелів України. Одним з найбільш затребуваних та актуальних видів туризму у вітчизняних туристів є сільський зелений туризм. Для розвитку агроготелів Україна має усі необхідні складові: історико-архітектурну спадщину, культуру, самобутній побут та мальовничі природні ландшафти українського села, які вразять сучасних туристів. Комплекс усіх складових сприяє перспективному розвитку етнографічних агроготелів на вітчизняному ринку.

Ключові слова: агроготель, садиби зеленого туризму, туристична галузь, гість, сільський туризм, Полтавська область.

Вступ.

Україна володіє значними природними і соціально-економічними рекреаційними ресурсами, які використовуються або можуть бути використані для відпочинку, оздоровлення, лікування і культурно-пізнавальної діяльності людей. Їх склад, структура, якість, потужність, ступінь використання та освоєння характеризуються значною регіональною диференціацією [4].

Найважливішим у ефективному використанні рекреаційних ресурсів є наявність туристичної інфраструктури. Це готелі, агроготелі, мотелі, будинки відпочинку, заклади харчування, транспортні засоби, заклади для розваг, атракціони.

Нині готельна індустрія України помітно поступається розвиненим країнам світу. Але загалом, незважаючи на певне зниження темпів розвитку цієї сфери бізнесу, компанії з правильно вибраною моделлю управління, підібраними кадрами й адекватним поєднанням ціни та якості продовжують функціонувати.

Сфера готельного бізнесу в Україні характеризується динамічним розвитком та стає важливим чинником культурного та економічного прогресу країни. Тенденції сучасного розвитку економічної ситуації в Україні характеризуються позитивною динамікою, активізацією структурних зрушень на користь сфери послуг, загостренням конкурентної боротьби. Основними завданнями в сфері готельного бізнесу, згідно міжнародних стандартів, повинно стати створення конкурентних переваг і підвищення конкурентоспроможності, пошук нових шляхів розвитку, оновлення власної політики з урахуванням специфіки ринку готельних послуг [7].

Одним з перспективних напрямків розвитку індустрії гостинності є функціонування підприємств готельної сфери в сільській місцевості.

Така тенденція спричинена тим, що жителі великих міст відчують нестачу в своєму житті «присутності природи» (особливо це стосується городян з індустріальних міст), тому вони намагаються провести свій відпочинок подалі від метушні, гамору, великих натовпів людей і всіх інших атрибутів міського життя.[1]

Проблема розвитку і організації зеленого туризму для вітчизняної науки є досить новою, проте вона перебуває в центрі уваги багатьох науковців. Значний внесок у дослідження проблеми розвитку зеленого туризму зробили такі відомі зарубіжні та вітчизняні вчені, як Л.Г. Агафонов, О.О. Бейдик, П.В. Гудзь, П.А. Горішевський, В.П. Васильєв, Ю.В., Н.М. Загайна, В.А. Квартальнов, В.Ф. Кифяк, Н.Н. Кузнєцова, В.В. Рибак, С.М. Олексюк, В.Д. Пепеля, О.І. Трембіцька, В.О. Ткач, В.І. Цибух, І.М. Школа.

Виклад основного матеріалу.

Спостерігаючи за туристичною галуззю світу на сучасному етапі розвитку бачимо, що туристичний інтерес змінився від звичайних поїздок на відпочинок до змістовних, пізнавальних подорожей. Активно зростає роль зеленого туризму, який пропагує не лише збереження природно-заповідних територій, а й сприяє розвитку культурної свідомості туристів. На туристичних маршрутах увагу туристів все більше привертає історико-культурна спадщина України, яка в основному зосереджена в невеликих містечках та селах.

Українське село має надзвичайно багату історико-архітектурну спадщину, культуру, самобутній побут, даровані природою мальовничі ландшафти, а також лікувально рекреаційні ресурси. Тобто, існують всі передумови розвитку відпочинку в селі, який можна розглядати як специфічну форму підсобної господарської діяльності у сільському середовищі з використанням природного та культурного потенціалу регіону, або як форму малого підприємництва, яке дає змогу певною мірою вирішити проблему зайнятості сільського населення, поліпшити його добробут, повніше використовувати природний та історико-культурний потенціал сільської місцевості. [5]

Вже зараз серед жителів невеликих містечок і сіл чимало охочих зайнятися організацією даного виду туризму. Що, в свою чергу сприяє розвитку, побудові та експлуатації сільськими підприємцями у курортно-рекреаційних районах України агроготелів. Готель даного типу є перспективним та високо конкурентним різновидом сільського зеленого туризму як виду основної діяльності. [1]

Кожна окрема область України це регіон з власним природними умовами, національним колоритом, що виражений відмінними традиціями, звичаями, фольклором, історичними подіями, гастрономічними відмінностями.

Полтавщину здавна називають духовною столицею України, вона також має сприятливі умови для розвитку готельного господарства і сфери розваг. Полтавський регіон має багаті туристичні можливості, які на сьогодні використовуються не в повній мірі. Це, перш за все, пояснюється багатогранною спадщиною, неповторною красою краю, збереження давніх традицій народного промислу району, цілющі мінеральні води, екологічні чисті зони та інше. [6]

Полтавська область входить до списку 10 найпопулярніших областей України за рейтингом відомих брендів та місць відпочинку, що створює можливості для інтенсивного розвитку туризму. Так, зокрема, за рейтингом, складеним за відгуками клієнтів щодо лікування та сервісу, організації харчування, чистоти і комфорту, місцезнаходження закладу, а також співвідношення ціни та якості послуг і оприлюднених на відомих сайтах бронювання (Uahotels.info, Booking.com, Tripadvisor.com), Полтавщина посіла 2-е місце після Закарпаття. Її рейтинговий бал склав 7,9 (з максимально можливих 10 балів) при середньому по Україні – 6,9 та найвищому у санаторіях Закарпатської області – 8,2 [6].

Останнім часом у регіоні зростає інтерес населення до туристичної діяльності, а саме – надання послуг відпочиваючим у етнографічних агроготелях.

Нині на території Полтавської області нараховується близько 75 садіб зеленого туризму (табл.1). Агроготелі Полтавщини концентруються вздовж найбільших річок – Дніпра, Псла, Ворскли, Сули, на яких можна порибалити і влаштувати пікнік. Або сходити на тихе грибне полювання.

Крім чистого повітря, свіжих продуктів і сільського колориту, власники агроготелів (сільських зелених садіб) прагнуть здивувати туристів якоюсь родзинкою (інноваційною послугою).

Відпочинок туристів в агроготелях Полтавщини побудований на трьох взаємозалежних принципах: бачити, брати безпосередню участь, купувати. Гостям агроготелів Полтавщини пропонується велика кількість різнопланових майстер-класів (гончарство, виготовлення глиняних свистунців та дерев'яних іграшок, ліплення вареників та інші), тематичні заходи, вечорниці та театралізованих дійств, в яких пропонується брати безпосередню участь.

Агроготель «Золота Сота» розташований поблизу Полтави села Петрівка. Сама назва вказує, що родзинкою цього місця є бджільництво, і це справді так: У агроготелі пропонують багато розваг на бджолину тематику. Також гостям пропонують майстер-класи: виготовлення льодяників, розпис медових пряників і приготування страв на вогні з нового осіннього урожаю.

Гостям агроготелю «Затишна оселя», що знаходиться в с. Диканька, пропонують колоритну вечерю в компанії гоголівських героїв на Хуторі поблизу Диканьки.

В с. Опішні в ЕтноСадіб-музеї «Лялина Світлиця» туристам пропонують автентичні борщики з печі, кількість яких під час щорічного етнофестивалю-квесту «Борщик у глиняному горщику» доходить до 100 різновидів. Також тут проводять майстер-класи із виготовлення мотузяних коників, різдвяного Дідуха, різдвяних пряників («баринь» та «вершників»), весільного обрядового печива: медяників, лежнів, дивнів, верчів, шишок та прикрас до весільного короваю.

Етнопоселення «Старий хутір» пропонує розміщення в хатах, збудованих у 1914-1930 роках, міні-ставок із рибою, крафтове пиво із власної міні-броварні та продукти з еко-ферми.

Таблиця 1

Садиби зеленого туризму Полтавської області, [2]

Район	Кількість	Назва туристичного об'єкта
Великобагачанський	5	Агрооселя сільського зеленого туризму; садиба зеленого туризму «Едем»; відпочинковий комплекс «Козацький стан»; приватна садиба зеленого туризму «У Оксани»; садиба зеленого туризму (приватна оселя)
Гадяцький	2	Оселя зеленого туризму «Гостинна садиба» Садиба зеленого туризму
Глобинський	1	Садиба зеленого туризму
Диканський	18	Гостинна садиба «Біла хата»; заїжджий двір «Хутір поблизу Диканьки»; садиба «Рушничок»; Садиба «У Миколи над яром»; туристичний етнокультурний центр «Весела садиба» та 13 садиб зеленого туризму
Зіньківський	2	Гостьовий дім «Старий хутір»; садиба зеленого туризму «У Михалича»
Козельщинський	4	Садиба зеленого туризму «Улинівські вечорниці» та 3 садиби зеленого туризму
Котелевський	3	3 садиби зеленого туризму
Лубенський	5	5 садиб зеленого туризму
Кременчуцький	3	3 садиби зеленого туризму
Лохвицький	2	Садиба зеленого туризму «Під старими липами»; торгово-побутовий комплекс «Нектар»
Миргородський	16	Готель-хутір «Гоголь»; громадська організація з підтримки ініціатив жінок села «Гордіївна»; музей української садиби «Світлана»; садиба зеленого туризму «Зозуліні Вечорниці»; садиба зеленого туризму; приватна оселя «У Ганни Василівни» та 10 садиб зеленого туризму
Новосанжарський	4	Готельно-розважальний комплекс «Гостинний двір»; зелена садиба «Над Ворсклою»; зелена садиба «Тетянин Гай»; садиба зеленого туризму
Пирятинський	2	Садиба зеленого туризму «До Марини в гості»; садиба зеленого туризму
Полтавський	7	Агрооселя, міні-готель «У Віри»; садиба зеленого туризму «Русский пар»; 5 садиб зеленого туризму (приватних осель)
Шишацький	1	Садиба зеленого туризму
Усього		75

Висновки. Аналізуючи вищевикладене можна зробити висновок, що туризм та підприємства готельного господарства нерозривно поєднанні один з одним. Сучасні туристи намагаються провести свій відпочинок подалі від метушні, натовпу людей й інших атрибутів міського життя, хочуть «поринути», «поєднатися» з природою, тому активно користуються послугами наявних сільських зелених садиб (агрозотелів) України.

Україна має значні перспективи розвитку агроготелів, що дає можливість вирішити соціально-економічні проблеми українського села, втримати наявні трудові ресурси зменшити міграційні процеси, підвищити рівень життя сільського населення, що в свою чергу сприятиме підвищенню рівня добробуту, розвитку інфраструктури українського села та підвищенню його іміджу.

Опираючись на проведенний аналіз Полтавської області, було визначено, що регіон має усі необхідні складові (природні, культурно-історичні, культурно-дозвіллієві, етнічні) для розвитку зелених садиб. Такий розвиток позитивно впливає на економіку та екологію Полтавщини, сприяє відродженню, збереженню та розвитку місцевих народних звичаїв, промислів, пам'яток, історико-культурної спадщини.

Література:

1. Антоненко Т. В., Голікова Т. П., Рак В. П. Агротуризм як напрям розвитку індустрії гостинності в Україні //Будуще. – 2017. – С. 79.
2. Офіційний сайт – спілка сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні. URL: <https://www.greentour.com.ua>.
3. Снігова О. Ю. Розвиток рекреаційного потенціалу України: оцінка умов та перспектив //Економіка промисловості. – 2009. – №. 4. – С. 184-192.
4. Снісаревська Я. В., Бутенко Л. Ю. Сучасний стан та перспективи розвитку агроготелів в Україні //Актуальні проблеми природничих і гуманітарних наук у дослідженнях молодих учених «Родзинка-2019»/XXI Всеукраїнська наукова конференція молодих учених. – 2019. – С. 178-180.
5. Чирка А. Р. Проблеми та перспективи розвитку сільського зеленого туризму //Алфавітний покажчик. – 2017. – С. 55.
6. Шимановська-Діанич Л. М., Капліна А. С. Оцінка ефективності господарсько-фінансової діяльності підприємств готельного господарства Полтавського регіону //Вісник Маріупольського державного університету. Сер.: Економіка. – 2013. – №. 6.
7. Федішин Н. А., Савіцька О. П. Формування конкурентоспроможного потенціалу підприємства сфери готельного бізнесу як напрям підвищення ефективності його функціонування //Економічна теорія та історія економічної думки. – 2018. – С. 67-70.
8. Determinants of Innovation and Investment Development of Multi- 82 Branch Entrepreneurship, Tourism and Hospitality Industry : Collective monograph. / V. Yatsenko, S. Pasiеka, O. Yatsenko and others: [Ed. by Doctor of Economic Sciences, Prof. Yatsenko V.M.]. Nuremberg: Verlag SWG imex GmbH, Germany. 2019. 431 p.

Abstract. *The article examines the prospects for the development of ethnographic agricultural hotels in Ukraine. One of the most popular and relevant types of tourism for domestic tourists is rural green tourism. For the development of agricultural hotels, Ukraine has all the necessary components: historical and architectural heritage, culture, original life and picturesque natural landscapes of the Ukrainian countryside, which will amaze modern tourists. The complex of all components contributes to the long-term development of ethnographic agricultural hotels in the domestic market.*

Keywords: *agrohoteL, farmsteads of green tourism, tourist branch, guest, rural tourism, Poltava region.*

Науковий керівник: к.т.н., доц. Пушка О.С.

Стаття відправлена: 24.11.2021 г.

© Великодня А.В.